

Timbro Medieinstitut

Timbro Medieinstitut granskar medier. Vi lyfter fram perspektiv som saknas, vi undersöker mediers öppna källor och jämför dem med valda vinklar och vi för dialog med medier om nyhetsvärdering och... [Läs mer](#)

(<https://www.facebook.com/TimbroMedieinstitut>)

(mailto:tim@timbro.se)

[Timbro](#) > [Hem \(/\)](#) > [Timbro programområden \(/huvudomraden\)](#) > [Timbro Medieinstitut \(/timbro-medieinstitut\)](#)

[Tillbaka \(/timbro-medieinstitut\)](#)

Nils Funcke: Allmänhetens ställning i medieetiken bör stärkas

29 APRIL, 2013

Medieetiken står inför den största förändringen på decennier. Nils Funcke har gett förslag på hur det ska gå till och TMI reder ut vad det innebär.

Tidigare chefredaktören för tidningen Riksdag & Departement, Nils Funcke, har utrett möjligheterna att skapa en gemensam medieombudsman (MO) och mediernas etiska nämnd (MEN) för att pröva medieetiska anmälningar mot både tryckta medier och etermedier. Hans förslag presenterades i mars och innebär en stor förändring av det medieetiska systemet, men trots det har nästan inga medier rapporterat och debatten om hans förslag har uteblivit.

För Nils Funcke handlar det inte bara om en organisatorisk förändring utan han menar att det medieetiska systemet behöver stärkas och utvidgas och han har noterat att politiker och myndigheter blivit mer intresserade av att bevaka utvecklingen inom medieetiken.

- Det är klart att lagstiftaren undrar vad det är som händer när Dagens Nyheter, Dagens Industri och Sydsvenskan ställer sig utanför branschorganisationen. När Tidningsutgivarna nu måste spara får det konsekvensen att en handläggare vid PO försvinner.

Tror du att politikerna kommer att ingripa om medierna inte gör något?

- Tveklöst ja. Förmår inte medierna ge systemet en bättre stabilitet, mer resurser, en organisation värd namnet och ser till att alla etablerade medier är med finns det en risk att politikerna säger att "de klarar inte av det här så vi får gripa in".

Borde staten på sikt finansiera medieombudsmannen och nämnden?

- Nej, jag tycker att det ligger ett värde i att staten inte bidrar till finansieringen, utan att det är en självständig verksamhet.

Han understryker också att medieetiken inte bara angår medierna.

- Medier får inte tro att de kan sitta i en liten intern redaktörsgrupp och göra upp, utan det krävs att man lyssnar på och är lyhörd för vad lagstiftaren och det civila samhället tycker.

En del redaktörer menar att publiken inte är intresserade av medieetiska frågor, hur ser du på det?

- Om man tycker det och inte gör något åt det tar man inte sitt publicistiska ansvar. Om inte läsarna är intresserade av de här frågorna så får man anstränga sig att göra dem intresserade.

Förslagen innebär ett ökat fokus på att ta tillvara enskildas intressen mot medierna, menar Nils Funcke.

- Jag föreslår inga stora omvälvande förändringar i de medieetiska reglerna, men flera mindre som alla syftar till att stärka allmänhetens ställning. Jag vill att allmänheten ska ha majoritet i den medieetiska nämnden och att alla ska kunna göra anmälningar till MO. På sikt vill jag att det ska vara möjligt och pröva en publicering som brister i allsidighet även där det inte finns en klart utpekad enskild person som lidit publicitetsskada.

Alla, även juridiska personer, ska kunna anmäla en publicering. Den rätten har idag bara den person som själv ansett sig lida publicitetsskada i en tidning. Med Nils Funckes förslag behöver inte heller anmälaren och den omskrivne vara densamma. För att en prövning ska ske måste dock den omskrivne ge sitt godkännande. Att företag, föreningar och myndigheter får rätten att anmäla publiceringar får anses vara en stor förändring, men samtidigt gäller denna regel redan för etermedier som står under granskningsnämndens tillsyn.

Nils Funcke vill även att typen av frågor som kan prövas på sikt ska utvidgas. Idag ligger fokus på att en enskild person ska ha lidit publicitetsskada för att en publicering ska prövas. Men han menar att alla typer av publicitetsskador som handlar om att medier publicerat felaktiga uppgifter som kan tänkas drabba exempelvis en grupp människor, allmänheten i sin helhet eller en juridisk person ska kunna prövas.

- Det kan uppstå en samhällsskada. Ett sådant övertramp kan inte prövas idag, men det tycker jag ska kunna ske i framtiden.

Han exemplifierar med frågan om hur man hanterar statistik felaktigt som kan drabba allmänheten, eller att ett företag blivit felaktigt utpekad för att hantera svarta pengar. Men denna förändring, menar Nils Funcke, får vänta till senare.

Varför inte nu?

- Det är en gigantisk uppgift att överhuvudtaget få med alla medieföretag i ett stärkt medieetiskt system. Men på sikt är det ingen tvekan om att det ska med.

I inledningskedet ska den här typen av anmälningar tas emot men inte behandlas var för sig, menar Nils Funcke. MO och MEN kan sedan göra uttalanden och påpeka brister baserat på detta samlade material.

Blir det meningsfullt för ett företag att anmäla om det inte sker någon prövning i det enskilda fallet?

- Ja, i den mån det mynnar ut i en policydiskussion. Och i och med att det är anmält ges det en indirekt uppmärksamhet. Men det beror också på hur den nye MO väljer att agera.

Möjligheten för MO att ta egna initiativ och granska bör utnyttjas ofta. Nils Funcke tror att detta kommer att leda till att antalet ärenden kommer att öka, men ser inte det som ett stort problem och pekar på Granskningsnämnden som idag hanterar stora mängder ärenden, uppåt 2 000 per år, som avskrivs direkt utan en närmare prövning i sak.

Man kan konstatera att förslagen tar sikte på att utvidga pressetiken. Fler ska kunna anmäla och fler publiceringar ska kunna anmälas. Men några större förändringar eller skärpningar av reglerna är det inte fråga om.

Nils Funcke understryker sakligheten och allsidighetens roll i medieetiken. Detta tar sig uttryck i förslag till vissa omskrivningar och tillägg i de medieetiska reglerna, exempelvis i en ny paragraf: "Tänk på att felaktiga detaljuppgifter eller hårddragna vinklingar kan ge en helhetsbild som vilseleder mottagaren."

Tryckfrihetsexperten Nils Funcke menar att de nuvarande reglerna för tidningarna å ena sidan och etermedierna å andra är mycket lika och inte ett hinder för att kunna enas om ett gemensamt medieetiskt system. Han slår fast att kravet på opartiskhet för radio och tv även gäller för tidningarna, även om det då och då i debatten hävdas det motsatta.

- Jag hävdar att begreppen och hur de tillämpas är i stort sett synonyma. Om du bara låter en part komma till tals och är partisk så är inte rapporteringen allsidig, och allsidighet är ett krav i de pressetiska reglerna.

Införslagen innebär det att etermedierna får två granskningsorgan, vilket har lyfts fram som ett problem för tydligheten och för den administrativa bördan för etermedieföretagen.

- På sikt kanske Granskningsnämnden avlövas de delar av sin granskning som MO och MEN tar hand om. Men det är upp till regeringen att bestämma vad som ska ske med den statliga tillsynen. I Norge valde regeringen att förändra den statliga tillsynen när den självsanerande verksamheten utvidgades.

Alla publiceringar ska omfattas av reglerna, även i sociala medier. Men det gäller enbart sådana kanaler och plattformar som ägs och kontrolleras av medieföretagen. Nils Funcke argumenterar mot att enskilda journalisters texter på Facebook och Twitter ska kunna anmälas, även om de används i tjänsten, eftersom det skulle leda till svåra gränsdragningsproblem om man ska värdera innehållet i till exempel en privat blogg.

Avgifterna vid pressetiska fällningar föreslås inte ändras, men Nils Funcke resonerar om att det skulle kunna vara en god idé att höja avgifterna och föra in en ny princip som innebär att den som lidit publicitetsskada får en viss ersättning som plåster på såret. Samtidigt tycker han att dagens ekonomiska principer är mycket fördelaktiga för de enskilda.

- Man ska komma ihåg att systemet erbjuder enskilda en möjlighet att få sin sak prövad utan att behöva riskera stora kostnader. Hade vi istället enbart haft lagstiftning så hade man varit tvungen att gå till domstol och riskera att få betala mycket stora advokatkostnader.

Frågan om mediala drev är ständigt aktuell och frågan är hur medietiken ser på det.

- Om en felaktig uppgift får fötter och publiceras i flera medier så ska självklart alla medierna kritiseras. Det är en självklarhet att MEN bör kritisera alla tidningar som begått ett medieetiskt övertramp oavsett hur de fått uppgifterna. Ingen kan undfly det strikta juridiska och medietiska ansvaret.

Varken Nils Funcke eller TMI kan på rak arm minnas att en sådan typ av publicering kritiserats av nuvarande PO eller av GRN.

Redaktörer motiverar ibland att de vidareförmedlat andra mediers uppgifter med att de måste kunna lita på att det andar mediet gjort källkontrollen. Hur ser du på det?

- Det är ett lättsinnigt sätt att resonera och försöka krypa under det egna ansvaret.

Den nya medieorganisationen Utgivarna har bett om synpunkter på utredningen till senast den 15 juni.

MATS OLIN

Gilla

2

Tweeta

4

0

Mer nyheter & kommentarer (/arkiv)

Programområdets rapporter (/arkiv/rapporter)

(/timbro-medieinstitut/rapporter/sa-beskriver-medierna-bostadsbristen)

Daniel Löfstedt, Mats Olin

.pdf

Så beskriver medierna bostadsbristen

(/timbro-

medieinstitut/rapporter/sa-beskriver-medierna-bostadsbristen)

(/timbro-medieinstitut/rapporter/tal-granskarna-granskning)

.pdf

Tål granskarna granskning? (/timbro-medieinstitut/rapporter/tal-granskarna-granskning)

(/timbro-medieinstitut/rapporter/raddade-mustaschen-juholt)

Max Sohl Stjernberg, Roland Poirier Martinsson

.pdf

Räddade mustaschen Juholt?

(/timbro-

medieinstitut/rapporter/raddade-mustaschen-juholt)

Äldre TMI artiklar

Nils Funcke: Allmänhetens ställning i medieetiken bör stärkas (/timbro-medieinstitut/artiklar/nils-funcke-allmanhetens-stallning-i-medieetiken-bor-starkas)

29 APRIL, 2013

SVT erbjuder inte komplett sökning i publicerade nyheter (/timbro-medieinstitut/artiklar/svt-erbjuder-inte-komplett-sokning-i-publicerade-nyheter)

19 APRIL, 2013

Partisk barnnyhet frias av Granskningsnämnden (/timbro-medieinstitut/artiklar/fallning-i-granskningsnamnden-blir-nyhet)

16 APRIL, 2013

UR-undersökning ifrågasätts (/timbro-medieinstitut/artiklar/ur-undersokning-ifragasatts)

12 APRIL, 2013

KI-professor om vårdvalet: Svårt att tränga igenom mediernas bild (/timbro-medieinstitut/artiklar/ki-professor-om-vardvalet-svart-att-tranga-igenom-mediernas-bild)

3 APRIL, 2013

Timbro i media (/arkiv/timbro-i-media)

---

13 APRIL, 2013 SvD nämner Timbros Medieinstitut: "Public service som bäst – och sämst" (http://www.svd.se/opinion/ledarsidan/public-service-som-bast-och-samst_8081616.svd)

3 APRIL, 2013 Mats Olin i Dagens Samhälle: "Medier ignorerar kunskap om vårdvalet" (<http://www.dagensamhalle.se/debatt/medier-ignorerar-kunskap-brom-vardvalet-5085>)

27 MARS, 2013 SvD omnämner Mats Olin, chef för Timbro Medieinstitut (http://www.svd.se/opinion/ledarsidan/dataspecialisterna-ar-inte-nagra-slavar_8034426.svd)

27 MARS, 2013 SvD:s ledarsida refererar till debattartikel av Mats Olin (http://www.svd.se/opinion/ledarsidan/dataspecialisterna-ar-inte-nagra-slavar_8034426.svd)

26 MARS, 2013 Mats Olin på Expressen debatt om medierna och arbetskraftsinvandringen. (<http://www.expressen.se/debatt/missvisande-bild-av-arbetskraftsinvandring/>)

20 FEBRUARI, 2013 Eftersom en välbehövlig modernisering av medieetiken har uteblivit kan lagstiftningen när det gäller integritetsskydd komma att skärpas. Det skriver Mats Olin på Medievärlden. (<http://www.medievarlden.se/diskussion/2013/02/mediechefernas-ointresse-kan-straffa-sig>)

26 OKTOBER, 2012 Tidningen Journalisten skriver om Mats Olins debattartikel från Svt Debatt. (<http://journalisten.se/sok?fulltext=Timbro%20vill%20modernisera%20medieetiken>)

Huvudområden

(/huvudomraden)

Bistånd & global utveckling (/bistand-global-utveckling)

Borgerlighetens framtid (/borgerlighetens-framtid)

Folkkapitalism (/folkkapitalism)

Integration (/integration)

Kultur (/kultur)

Miljö, tillväxt och konsumtion (/miljo-tillvaxt-och-konsumtion)

Timbro Medieinstitut (/timbro-medieinstitut)

Välfärd (/valfard)

Timbro bokhandel

(/bokhandeln)

[Nyheter \(/bokhandeln\)](#)
[Alla böcker A-Ö \(/bokhandeln/alla\)](#)
[Kategorier \(/bokhandeln/kategorier\)](#)
[Författare \(/bokhandeln/forfattare\)](#)
[Press \(/bokhandeln/press\)](#)
[Kundtjänst \(/bokhandeln/kundtjanst\)](#)
[Logga in \(/user/login\)](#)
[Bokabonnemang \(/bokhandeln/bokabonnemang\)](#)

Om Timbro

[\(/om-timbro\)](#)
[Om Timbro \(/om-timbro\)](#)
[Medarbetare \(/medarbetare\)](#)
[Finansiering \(/om-timbro/finansiering\)](#)

Arkivet

[\(/arkiv\)](#)
[Hela arkivet \(/arkiv\)](#)
[Nyheter & kommentarer \(/arkiv/artiklar\)](#)
[Evenemang \(/arkiv/evenemang\)](#)
[Rapporter \(/arkiv/rapporter\)](#)
[Timbro i media \(/arkiv/timbro-i-media\)](#)
[TV \(/arkiv/tv\)](#)
[Bokhandel \(/arkiv/bokhandeln\)](#)

Timbro Medieinstitut

[\(/timbro-medieinstitut\)](#)

Kontakta oss:

Adress:

Box 3037
103 61 Stockholm

Besöksadress

Kungsgatan 60
111 22 Stockholm

E-post, telefon:

[info@timbro.se \(mailto:info@timbro.se\)](mailto:info@timbro.se)
Tele: +46(0)8 - 587 898 00
Fax: +46(0)8 - 667 00 37

TV (/tv) Press (/press) Kontakt (/kontakt) English (<http://timbro.se/en>)